

Teylers Museum

€ 1.326.300

geadviseerd
subsidiebedrag

€ 1.326.300

gevraagd
subsidiebedrag

De Stichting tot Beheer en Instandhouding van Teylers Museum (hierna: Teylers Museum) noemt zich het eerste en oudste museum van Nederland en is vanaf 1784 onafgebroken opengesteld geweest voor het publiek. De missie van het Teylers Museum is de hedendaagse belangstelling voor kunst en kennis te activeren vanuit zijn unieke erfenis uit de Verlichting. Deze erfenis omvat naast een authentiek en monumentaal gebouw, een rijke geschiedenis en uitzonderlijke collecties, ook een manier van denken die zich kenmerkt door een drang naar vernieuwing en ontdekking en het delen van kennis om de wereld te verbeteren. Het museum beheert en ontsluit historische kunst- en wetenschappelijke collecties die in hun oorspronkelijke samenhang te zien zijn.

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.26 van de Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2017 – 2020.

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert de Stichting tot Beheer en Instandhouding van Teylers Museum een subsidiebedrag toe te kennen van € 1.326.300. Dit bedrag is conform de indeling in categorie 1.

De raad vindt het activiteitenplan van het Teylers Museum zeer overtuigend, inhoudelijk van hoge kwaliteit, goed uitgewerkt en onderscheidend. Het Teylers Museum profileert zich als authentieke tijdscapsule, waar het delen van kunst en kennis tussen 1780 en nu ervaren kan worden. Het museum bezit een waardevol ensemble van gebouw en collecties en weet de meerwaarde daarvan optimaal te benutten. Het laat zijn profiel op alle terreinen consequent terugkomen in het plan en toont op overtuigende wijze de urgentie van zijn bestaan aan. De raad heeft vertrouwen in de koers van het Teylers Museum voor de komende jaren. Hij vindt de educatie sterk en prijst de samenwerkingsverbanden op verschillende beleidsterreinen. Het ondernemerschap vindt de raad voldoende en stabiel.

Beoordeling

Kwaliteit

De raad vindt het Teylers Museum een unieke tijdscapsule, waar een beeld kan worden verkregen van de 18e- en 19e-eeuwse manier van verzamelen van kunst en kennis in Nederland (en daarbuiten). De collecties vormen samen met het monumentale gebouw een bijzondere erfenis uit de Verlichting.

Terwijl het ensemble van gebouw en collecties bij de vorige aanvraag nog volop inzet was van een Werelderfgoedstatus, zet het Teylers Museum het ensemble nu op een andere manier in en verbindt het dit aan een herziening van de huidige inrichting. De raad heeft waardering voor de wijze waarop het Teylers Museum de opgave om het verleden, het heden en de toekomst te verbinden tegemoet treedt; het laat ontwikkelingen in de samenleving daar onderdeel van zijn.

De raad is enthousiast over het project 'Het Grote Verhaal van Teyler', waarbij het museum zijn inrichting van een nieuwe interpretatie voorziet die het profiel van het museum aanscherpt en versterkt. Dit wordt mede versterkt door de inhoudelijke samenwerkingsverbanden die het Teylers Museum heeft met een keur aan binnen- en buitenlandse (museum)partners, zoals Naturalis in Leiden, het Städelmuseum in Frankfurt, de Wellcome Collection in Londen, het Natuurmuseum in Aarhus of de Botanical Gardens in Sydney. De raad vindt de manier waarop het Teylers Museum zichzelf met nieuwe ogen beziet voorbeeldstellend en van een bijzondere toegevoegde waarde voor het gehele museale bestel.

De raad vindt het plan voor de *artist in residence* of *scientist in residence* in het Fundatiehuis een interessant en sterk gegeven, met name als immateriële toevoeging aan het ensemble. In het Fundatiehuis, sinds 1778 het hoofdkwartier van Teylers Stichting, wordt dan – net als vroeger – weer gewerkt. De raad zou graag zien dat de artistieke en wetenschappelijke resultaten van de *residencies* verbonden worden met het collectiebeleid van het museum, zodat duidelijk wordt hoe die worden verwerkt, vastgelegd en gepresenteerd.

De raad waardeert de samenwerkingsverbanden op verschillende beleidsterreinen en vindt dat ze passen bij het profiel van het Teylers Museum. Op het gebied van presentaties heeft het museum een convenant gesloten met NEMO en Museum Boerhaave, dat leidde tot drie projecten ('Lichtspoor', 'Ovale zaal' in NEMO en 'Wunderkammer') en dat een opmaat vormt voor verdere samenwerking. Op wetenschapsgebied werkt het museum samen met de Universiteit Leiden, waar het twee bijzondere leerstoelen heeft, en met de Universiteit van Amsterdam. Ook staan twee congressen gepland in samenwerking met het Huygens ING Instituut en de Universiteit Utrecht.

Educatie en participatie

Het Teylers Museum zet in op jonge bezoekers in schoolverband en heeft hiervoor een uitgebreid programma-aanbod. De uitingen vindt de raad enigszins traditioneel, maar museologisch sterk en gedegen. De participatie bij tentoonstellingen en straks in het Lorentz Lab, waarbij deelnemers niet alleen meedoen maar ook zelf creëren, is actief en ambitieus.

Het museum heeft educatief materiaal voor zowel het basis- als het voortgezet onderwijs, waarbij het museum extra aandacht heeft voor vmbo-scholieren natuurkunde. De raad merkt op dat de nadruk met name op techniekeducatie ligt en minder op erfgoodeducatie. De raad begrijpt deze keuze, maar pleit – met zo'n bijzonder gebouw en zo'n bijzondere collectie – voor een sterkere erfgoodcomponent in het educatie-aanbod van het museum.

Het museum streeft naar een bescheiden toename in de onderwijsbezoeken van 10.500 in 2017 naar 13.200 in 2020. Naar de mening van de raad kan het museum hier ambitieuzer in zijn, gezien de behaalde resultaten in de afgelopen jaren.

Maatschappelijke waarde

Publieksbereik

De raad onderschrijft het standpunt van het Teylers Museum dat, geheel in lijn met het verlichtingsideaal, iedereen toegang moet hebben tot kennis en kunde. Het museum heeft een goed doordachte doelgroepenanalyse gemaakt en streeft ernaar voor elke leeftijd een passend aanbod te hebben. Het focust zijn activiteiten op kinderen en jongeren, ervaren museumbezoekers en buitenlandse toeristen uit Amsterdam. Bijzondere doelgroepen waarvoor het museum een kwalitatief goed programma wil maken, zijn vluchtelingen (samen met Vluchtelingenwerk Nederland als onderdeel van het inburgeringsprogramma), slechtzienden, slechthorenden en alleenstaande ouderen.

Het Teylers Museum heeft stabiele bezoekersaantallen, die de laatste jaren stegen van bijna 117.000 in 2013 naar circa 136.000 in 2015. Het museum voorziet dat na het overgangsjaar 2017, waarin het museum op 115.000 bezoekers inzet, het bezoekersaantal verder zal stijgen als gevolg van 'Het Grote Verhaal van Teyler', het Lorentz Lab, de geplande Leonardo-tentoonstelling en de opening van het Fundatiehuis in 2020. De raad vindt de verwachte stijging met deze programmering realistisch.

De wijze waarop het Teylers Museum nieuwe media inzet overtuigt de raad. Het museum heeft een nieuwe website met hoge bezoekcijfers en is succesvol op Twitter met meer dan 40.000 volgers.

Ondernemerschap

Het Teylers Museum toont in voldoende mate zijn financiële stabiliteit en continuïteit aan. Het museum heeft een financieringsmix waarbij het eigen inkomstenpercentage de afgelopen

jaren boven de 100 procent lag. Voor de komende periode wordt een percentage rond de 95 procent verwacht in verband met investeringen in presentatie en gebouwen.

De personeelslasten van het Teylers Museum vormen veruit de grootste kostenpost en de huisvestingskosten zullen de komende periode, als gevolg van achterstallig onderhoud, fors toenemen. De structurele rijkssubsidie zal bij toekenning van het aangevraagde bedrag de grootste batenpost vormen, maar het museum heeft in het verleden bewezen voldoende bijdragen uit private middelen en sponsoring te kunnen verwerven. De raad vertrouwt erop dat het museum zijn plannen zonder grote financiële risico's kan uitvoeren, temeer omdat het aangeeft grote en risicovolle projecten pas te starten als de financiering rond is.

Het Teylers Museum geeft op hoofdlijnen een beschrijving van de wijze waarop het zijn werkgeverschap invult. Het museum hanteert de Governance Code Cultuur. Het museum vermeldt in zijn plan op beknopte wijze de competenties van de raad van toezicht en bewaakt een rooster van aan- en aftreden. Periodiek vindt een zelfevaluatie plaats.